

Sygn. akt VII Ua 39/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Graczyk

Sędziowie SO Małgorzata Jarząbek

SO Renata Gąsior (spr.)

Protokolant st.sekr. sądowy Monika Olszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 września 2016 r. w Warszawie

sprawy B. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o odsetki od zasiłku chorobowego i macierzyńskiego

na skutek apelacji wniesionej przez organ rentowy

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 kwietnia 2016 r., sygn. akt VI U 444/15

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddała odwołanie.

SSO Małgorzata Jarząbek SSO Marcin Graczyk SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

W dniu 4 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z odwołania B. Ś. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. z dnia 20 sierpnia 2015 r. znak: (...) o odsetki od zasiłku chorobowego i macierzyńskiego wydał wyrok, na mocy którego zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej B. Ś. prawo do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 8 kwietnia 2013 r. do 7 lipca 2013 r. oraz od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od 7 lipca 2013 roku do 6 lipca 2014 r., jak również zasądził na jej rzecz od organu rentowego kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Ubezpieczona B. Ś. w dniu 29 września 2015 r. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. znak: (...) z dnia 20 sierpnia 2015 r., odmawiającej jej prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 8 kwietnia 2013 r. do 7 lipca 2013 r. oraz od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego od 8 lipca 2013 r. do 6 lipca 2014 r. Uzasadniając swoje stanowisko wnioskodawczyni w pierwszej kolejności podniosła, że organ rentowy nieprawidłowo ustalił stan faktyczny, który skutkowało wydaniem w dniu 1 lipca 2013 r. decyzji nr (...) stwierdzającej, że odwołująca B. Ś. jako pracownik (...) A. Z. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 1 lutego 2013 r. Z uwagi na uchylenie w/w decyzji prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie w postępowaniu pod sygn. akt. III AUa 922/14 wypłata zasiłku została zrealizowana z opóźnieniem, wynikającym z przyczyn leżących po stronie organu rentowego, pomimo, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych był w posiadaniu wszystkich dokumentów niezbędnych do wypłaty w/w zasiłków. Ponadto zaskarżonej decyzji z dnia 20 sierpnia 2015 r. wnioskodawczyni zarzuciła błędną wykładnię art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez błędne przyjęcie, że datą złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień jest data wpływu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyroku uchylającego decyzję organu rentowego i w konsekwencji nie przyznanie odwołującej prawa do odsetek ustawowych. Odwołująca w odwołaniu dodatkowo wskazała, że organ rentowy nie zastosował art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, i w konsekwencji wydał decyzję odmowną w przedmiocie wypłaty odsetek, pomimo że ubezpieczona składała w toku postępowania administracyjnego wszelką konieczną dokumentację przed organem rentowym, zanim jeszcze zostało zapoczątkowane postępowanie sądowe w niniejszej sprawie. Co więcej ubezpieczona wskazała także, że organ rentowy niesłusznie odwołał się do treści art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie miała miejsce dotychczas sytuacja, aby odwołująca występowała do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z roszczeniem przyznania jej prawa do jakiegokolwiek świadczenia wymienionego w zamkniętym katalogu świadczeń w w/w ustawie. Ubezpieczona również wskazała na błędną wykładnię, skutkującą nie zastosowaniem art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanym wyżej przepisem, jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie wypłacił świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Wobec powyższego odwołująca B. Ś. wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji z dnia 20 sierpnia 2015 r. znak: (...) poprzez przyznanie jej prawa do odsetek od zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego w kwocie 12.320,93 zł, ewentualnie z ostrożności procesowej przyznanie na jej rzecz prawa do odsetek z tytułu zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego od dnia złożenia odwołania w niniejszej sprawie w wysokości 11 610,06 zł oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł. (odwołanie od decyzji z dnia 20 sierpnia 2015 r. znak: 360000/603/2015-ZAS-BC-9197, k. 1- 6 a.s.)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odwołania organ rentowy wskazał, że odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do wypłaty ubezpieczonej odsetek nie ma zastosowania w sytuacji, gdy opóźnienie to nie wynika z winy organu rentowego, tylko jest następstwem innych niezależnych od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyczyn. Jak wskazał w odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, w przedmiotowej sprawie zachodziły istotne wątpliwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynikające z ustalenia, czy odwołująca B. Ś. podlegała ubezpieczeniu społecznemu: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) A. Z. i w związku z tym czy spełniała przesłanki uprawniające ją do przyznania jej prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego. W wyniku postępowania administracyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził w decyzji z dnia 1 lipca 2013 r. nr (...), że odwołująca nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 lutego 2013 r. W następstwie wniesionego przez ubezpieczoną B. Ś. odwołania od w/w decyzji do podobnych wątpliwości co organ rentowy doszedł Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych podtrzymując decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i jednocześnie oddalając odwołanie wnioskodawczyni. Z kolei na skutek wniesionej przez B. Ś. apelacji, Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 13 stycznia 2015 r. zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzją organu rentowego. A zatem niniejszej sprawy nie można było zaliczyć do jednoznacznej, wobec czego wątpliwości organu rentowego, które pojawiły się w toku postępowania kontrolnego i dowodowego były uprawnione. Organ rentowy dokonał wszelkich czynności wynikających z posiadanych uprawnień, zmierzających do prawidłowego ustalenia okoliczności sprawy, natomiast dopiero wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 stycznia 2015 r. stanowił podstawę do przyznania wnioskodawczyni prawa do roszczonych świadczeń. Nie mniej wątpliwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które pojawiły się odnośnie faktycznego świadczenia pracy przez odwołującą skutkujące decyzją odmowną z dnia 1 lipca 2013 r. nr 70 (i podtrzymanie przez Sąd Okręgowy w Warszawie decyzji w mocy), a następnie oczekiwanie na zakończenie postępowania przed

Sądem Apelacyjnym w Warszawie, nie były zależne od organu rentowego, za które to opóźnienie organ rentowy nie odpowiada. (odpowiedź na odwołanie z dnia 5 listopada 2015 r., k. 22-24 a.s.).

Wnioskodawczyni B. Ś. od dnia 1 lutego 2013 r. podjęła zatrudnienie w firmie (...) na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 10.000,00 zł brutto. W ramach obowiązków pracowniczych odwołująca wykonywała bieżącą obsługę prawną swojego pracodawcy, a także obsługę prawną klientów wskazanych przez pracodawcę. W ramach obsługi prawnej przygotowywała dokumentację prawną – opinie prawne, sporządzała pisma procesowe, projekty umów oraz uczestniczyła w negocjacjach. Swoją pracę świadczyła na terenie województwa (...), głównie w siedzibie pracodawcy, lub siedzibach jego kontrahentów w godzinach od 9:00 – 17:00 w wymiarze 40 godzin w pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym u pracodawcy czteromiesięcznym okresie rozliczeniowym. Odwołująca przedstawiła pracodawcy zaświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy. W ramach obowiązków wykonywanych na rzecz Kancelarii (...) s.c. w K. przeprowadzała ustne konsultacje prawne, wydawała opinie prawne, sporządzała projekty opinii, weryfikowała akty wewnętrzne, umowy uczestniczyła w spotkaniach odbywających się w siedzibie kancelarii. Od dniem 6 marca 2013 r. odwołująca przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą.

W maju 2013 roku ZUS O/S. przeprowadził kontrolę u płatnika składek (...) A. Z.. Po jej zakończeniu w dniu 1 lipca 2013 roku ZUS O/S. wydał decyzje Nr (...), w której stwierdził, że B. Ś., jako pracownik (...) A. Z. od dnia 1 lutego 2013 roku nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu.

Odwołanie od tej decyzji wniosła B. Ś.. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, które poza analizą dokumentów znajdujących się w aktach ZUS ograniczyło się do przesłuchania odwołującej się i zainteresowanego A. Z., Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 28 lutego 2014 roku w sprawie, sygn. akt XIV U 4135/13 oddalił odwołanie. Na skutek apelacji B. Ś. od powyższego wyroku, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 13 stycznia 2015 roku w sprawie, sygn. akt III AUa 922/14 zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. Nr (...) z dnia 1 lipca 2013 roku, znak: (...) w ten sposób, że B. Ś., jako pracownik (...) A. Z. podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 1 lutego 2013 roku.

Kolejnymi decyzjami z dnia 9 lipca 2013 roku, 23 sierpnia 2013 roku, 24 września 2014 roku, 23 maja 2014 roku ZUS O/S. odmówił B. Ś. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 8 kwietnia 2013 roku do 7 lipca 2013 roku oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 8 lipca 2013 roku do 24 listopada 2013 roku oraz za okres od 25 listopada 2013 roku do 5 stycznia 2014 roku oraz za okres urlopu rodzicielskiego za okres od 6 stycznia 2014 roku do 6 lipca 2014 roku.

W wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 stycznia 2015 roku, ZUS O/S. uchylił w/w decyzje zasiłkowe i przyznał B. Ś. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 8 kwietnia 2013 roku do 7 lipca 2013 roku oraz prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od 8 lipca 2013 roku do 24 listopada 2013 roku, za okres od 25 listopada 2013 roku do 5 stycznia 2014 roku, za okres urlopu rodzicielskiego od 6 stycznia 2014 roku do 6 lipca 2014 roku.

Należność z tytułu zasiłków została wypłacona odwołującej się w terminie 30 dni od dnia wpływu do Oddziału odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

W dniu 12 sierpnia 2015 roku wpłynął do Oddziału ZUS w S. wniosek B. Ś. o wypłatę odsetek z tytułu nieterminowej wypłaty zasiłku chorobowego i macierzyńskiego.

Decyzją z dnia 20 sierpnia 2015 roku ZUS O/S. odmówił B. Ś. prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 8 kwietnia 2013 roku do 7 lipca 2013 roku oraz od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od 8 lipca 2013 roku do 6 lipca 2014 roku.

Przechodząc do rozważań nad zasadnością odwołania, Sąd I instancji w pierwszej kolejności przywołał art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) Zgodnie z powyższym przepisem jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady

przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Sąd I instancji podkreślił przede wszystkim, że po wydaniu decyzji nr (...) z dnia 1 lipca 2013 r., w której organ rentowy stwierdził, że odwołująca nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu, organ rentowy na etapie poprzedzającym wydawania w/w decyzji był w posiadaniu całością materiału dowodowego, na podstawie którego mógł ustalić okoliczność podlegania przez odwołującą ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek (...) A. Z.. Zarówno Sąd Okręgowy, poza dopuszczeniem dowodu z przesłuchania odwołującej oraz płatnika składek A. Z., jak również Sąd Apelacyjny opierał swoje rozstrzygnięcie na dokumentach, które były w posiadaniu organu rentowego. W postępowaniu sądowym zarówno przed Sądem Okręgowym, jak i przed Sądem Apelacyjnym nie zostały przedstawione dodatkowe dokumenty mogące posłużyć jako dodatkowy dowód w sprawie, a więc Zakład Ubezpieczeń Społecznych dysponował materiałem dowodowy, na którym oparł się Sąd I jak i II instancji. A zatem jak wskazał Sąd Rejonowy obowiązkiem organu rentowego było dokonanie właściwej oceny okoliczności sprawy na podstawie dokumentów, które organ posiadał, gdyż były to dowody istotne w sprawie do wydania rozstrzygnięcia.

Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność w sytuacji, gdy uprzednio nie przeprowadził dowodów, które mógł i powinien był przeprowadzić oraz gdy błędnie ocenił zebrane przez siebie dowody, a Sąd rozpatrujący odwołanie od decyzji swoje czynności ogranicza jedynie do przeanalizowania oceny zgromadzonego już materiału dowodowego. Jak wskazał Sąd Rejonowy w postępowaniu sądowym, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z przesłuchania strony odwołującej i płatnika, natomiast brak było nowych dowodów w postaci dokumentów, a dopuszczony dowód w postaci przesłuchania odwołującej i płatnika składek ma jedynie charakter subsydiarny.

W związku z powyższym, Sąd I instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – mając na uwadze, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewydanie decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym w pierwotnym terminie zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że przyznał B. Ś. prawo do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 8 kwietnia 2013 r. do 7 lipca 2013 r. oraz od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od 8 lipca 2013 r. do 6 lipca 2014 r.

Apelacje od powyższego orzeczenia wywiódł organ rentowy, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez wywiedzenie ze zgromadzonego materiału dowodowego błędnych wniosków, sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, co miało wpływ na wadliwe ustalenie przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego i dalej jego prawnej oceny, polegających na przyjęciu, że organ rentowy dysponował wystarczającym materiałem dowodowym by móc stwierdzić, że ubezpieczona podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu jako pracownik (...) A. Z. i tym samym dokonał błędnej wykładni przepisów prawa, chociaż ze zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 lutego 2014 r., sygn. akt: XIV U 4135/13 wynikają inne ustalenia. Organ rentowy zarzucił również naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1830) w zw. z art. 64 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 1735) poprzez błędną wykładnię tych przepisów polegającą na przyjęciu, że organ rentowy jest obowiązany do wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego, gdyż ponosi odpowiedzialność za nieterminową wypłatę w/w zasiłków, podczas gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Wobec powyższego organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy wskazał, że Sąd Rejonowy w sposób niewłaściwy dokonał oceny materiału dowodowego, czego skutkiem było bezzasadne przyznanie B. Ś. prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał również, że przyznanie świadczenia na podstawie wyroku sądowego zmieniającego decyzję organu rentowego nie stanowi decydującej przesłanki zmierzającej do wypłaty odsetek. Decyzja odmowna wydana przez organ rentowy mogła bowiem wynikać z różnych okoliczności, które były niezależne od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Organ rentowy w apelacji podniósł również, że nie zgadza się ze wyrokiem stwierdzającym odpowiedzialność organu rentowego za opóźnienie w ustalaniu prawa do roszczonych świadczeń, gdyż brak było możliwości ustalenia na podstawie dostępnych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych dokumentów i wyjaśnień złożonych przez strony, czy B. Ś. podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie umowy o pracę z tytułu zatrudnienia w (...) A. Z.. Z uwagi na fakt, iż odwołująca była jedynym pracownikiem zatrudnionym w firmie (...) i dodatkowo jej wynagrodzenie było wyższe niż przychody swojego pracodawcy, a nadto obie strony umowy o pracę łączyła także więź osobista, zdaniem organu rentowego okoliczności te powodowały wątpliwość, która skutkowałą decyzją uznającą, iż B. Ś. nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownika (...) A. Z..

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podniósł także, że nie posiadał uprawnień koniecznych do przeprowadzenia w szerszym zakresie postępowania dowodowego, które to uprawnienia posiada Sąd Okręgowy, jak i Sąd Apelacyjny. Co więcej Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił również, że ani Sąd I instancji, ani Sąd II instancji nie stwierdził odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za opóźnienie w wydaniu decyzji.

W odpowiedzi na apelację organu rentowego, odwołująca B. Ś. wniosła o jej oddalenie w całości. W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację, wnioskodawczyni wskazała, że w postępowaniu administracyjnym zakończonym wydaniem decyzji nr (...) z dnia 1 lipca 2013 r. organ rentowy dokonał niewłaściwej oceny materiału dowodowego oraz niewłaściwej interpretacji przepisów dotyczących minimalnego okresu płatności składek wymaganego do uzyskania prawa do ubezpieczenia, a w konsekwencji pominął istotną przesłankę decydującą o tym, czy stosunek pracy jest ważny, czyli fakt świadczenia pracy, skupiając się na okolicznościach nie mających dla ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym większego znaczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jako zasadna podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 64 ust.1 ustawy z 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.z 2014r., poz. 159) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłki chorobowe wypłaca na bieżąco, po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on zobowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (art.64 ust.2 cyt. ustawy). Na podstawie art. 85 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych – Dz. U. z 2013r., poz.1442, jeżeli Zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczeń lub nie wypłacił tego świadczenia, jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Stosownie do powołanych przepisów odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia przysługują tylko w sytuacji, gdy opóźnienie to nastąpiło z winy ZUS. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego organ rentowy ponosi

winę za opóźnienie tylko w sytuacji, gdy dysponując wszystkimi niezbędnymi dowodami pozwalającymi na wypłatę świadczenia, tego świadczenia nie wypłacił. (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 29.05.2014r., III AUa 2071/13; wyrok SA w Łodzi z dnia 08.05.2014r., III AUa 1360/13). W niniejszej sprawie Sąd rozpoznając sprawę o odsetki badał, czy w trakcie postępowania sądowego toczącego się na skutek odwołania od decyzji odmawiającej objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu zatrudnienia przeprowadzone zostały dodatkowe dowody dające podstawę do zmiany decyzji, czy też Sąd oparł się na dokładnie tych samych dowodach, które zebrał organ rentowy.

W niniejszej sprawie, rozpoznając roszczenie odsetkowe Sąd badał zatem, czy w trakcie postępowania sądowego toczącego się na skutek odwołania od decyzji z dnia 1 lipca 2013 r. odmawiającej objęcia B. Ś. ubezpieczeniem społecznym, przeprowadzone zostały dodatkowe istotne dowody dające podstawę do zmiany decyzji, czy też Sąd oparł się na tym samym materiale dowodowym, którym dysponował organ rentowy.

Zdaniem Sądu, analiza akt organu rentowego oraz akt Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. VI U 444/15 prowadzi do wniosku, że ocena czy wnioskodawczyni B. Ś. zawarła umowę o pracę z (...) A. Z. i faktycznie ją świadczyła, a w konsekwencji czy spełniała przesłanki do objęcia ubezpieczeniem społecznym nie była oczywista. Organ rentowy miał prawo powziąć uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistej intencji stron stosunku pracy. Z przedłożonych dowodów wynikało bowiem, że B. Ś. podjęła pracę u płatnika składek ze stosunkowo wysokim wynagrodzeniem, które nota bene było wyższe niż przychody samego jej pracodawcy, a zatem brak było z ekonomicznego punktu widzenia A. Z. racjonalności zawarcia umowy o pracę z wnioskodawczynią, czy też fakt nie zatrudnienia nowego pracownika na miejsce wnioskodawczyni, gdy ta korzystała ze zwolnienia lekarskiego. Wątpliwości te nie zostały skutecznie wyjaśnione przez skarżącą także w toku procesu przed Sądem I instancji, albowiem Sąd Okręgowy w Warszawie podzielił pogląd organu rentowego i oddalił odwołanie. Wskazać również należy, że Sąd ten prowadził postępowanie dowodowe w postaci przesłuchania odwołującej i płatnika składek opisujące dokładnie przebieg postępowania kontrolnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz dalszego postępowania skutkującego wydaniem decyzji w przedmiocie podlegania odwołującej ubezpieczeniom społecznym. Zatem Sąd Okręgowy gromadził w toku postępowania jeszcze inne dowody aniżeli te, którymi dysponował organ rentowy. W konsekwencji ustalenie, czy B. Ś. spełnia przesłanki do objęcia ubezpieczeniem społecznym, a w dalszej kolejności do nabycia prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego nie była oczywista. Dopiero po wniesieniu apelacji przez odwołującą Sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 lipca 2013 r. i stwierdził, że B. Ś. podlegała ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 lutego 2013 roku z tytułu zawartej z (...) A. Z. umowy o pracę.

W tych okolicznościach, zdaniem Sądu przyjąć należy, że niewypłacenie przez organ rentowy zasiłku chorobowego za okres od 8 kwietnia 2013 roku do 7 lipca 2013 roku oraz od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od 8 lipca 2013 r. do 6 lipca 2014 r. w ustawowym terminie, było logiczną konsekwencją przeprowadzonego przez organ rentowy postępowania kontrolnego i dokonanych ustaleń, które doprowadziły do wydania decyzji z dnia 1 lipca 2013 roku odmawiającej objęcia wnioskodawczyni ubezpieczeniem społecznym.

W ocenie Sądu nie mogło jednocześnie dojść do tego, by – jak postulowała skarżąca - po wydaniu decyzji stwierdzającej niepodleganie ubezpieczeniom społecznym, organ wypłacił świadczenia z ubezpieczenia społecznego i czekał na rozstrzygnięcie postępowania sądowego w przedmiocie objęcia tymże ubezpieczeniem. Przesłanką wypłaty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego jest bowiem pozostawanie w ubezpieczeniu chorobowym, zatem wyłączenie z tegoż ubezpieczenia skutkuje automatycznie brakiem możliwości przyznania prawa do świadczeń. Podkreślić należy, że Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 lutego 2014 r. (w sprawie XIV U 4135/13) oddalił odwołanie B. Ś. od decyzji ZUS z dnia 1 lipca 2013 r., a ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym nastąpiło dopiero w wyniku zmiany wyroku Sądu Okręgowego i poprzedzającej go decyzji przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, wyrokiem z dnia 13 stycznia 2015 r.

Reasumując powyższe Sąd Okręgowy stwierdził, że zarzuty przedstawione przez organ rentowy w apelacji były zasadne i dlatego, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

SSO Małgorzata Jarzabek SSO Marcin Graczyk SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

(...)